

בכורות פרק א הלוקח עובר חמורו דף י

שהרי לדעת ר"י אסור בהנאה גם קודם עריפה, אך אפשר לדחות שהביתא כדעת ר"י והלימוד שלא נאמר שעריפה מתירה בהנאה כפדייה. בביתא כתוב שמשום שהפסיד ממנו של כהן הפסיד את ממונו שלו, לכאורה הביתא כדעת ר"ש שעד שערף מותר בהנאה, אך אפשר לדחות שהביתא כדעת ר"י והפסיד את השווי ששווה החמור יותר מהשה.

נבלת בהמה טהורה אינה צריכה מחשבה להחשיבה כאוכל משום שנחשבת לאוכל לעכו"ם בכל מקום, נבלת עוף טהור וחלב בהמה בשווקים רגילים לקנותם ואינם צריכים מחשבה אבל בכפרים שאין רגילים לקנותם אינם נחשבים לאוכל אם לא חשב עליהם לאוכלם. ר' שמעון אומר שכל הדברים שיש להם סימן טהרה אחד רגילים לאוכלם ונחשבים לאוכל ללא מחשבה והם גמל ארנבת שפן וחזיר. בביתא נוספת כתוב שדעת ר"א שעורב נחשב לאוכל שיש לו סימן טהרה ונימוס אמר שאינו נחשב לאוכל ואפילו אם שחטו בשביל להתלמד עליו הלכות שחיטה.

המקדש בפטר חמור אינה מקודשת, ייתכן שהמשנה לאחר עריפה ולכו"ע, וייתכן שקודם עריפה וכדעת ר"י ומדובר שהחמור שווה שקל וסובר ר"י שחייב לפדות את החמור בשה ששווה שקל שלמד מערכין שאינם פחותים משקל ולכן אין בו הנאה, חכמים למדו מכך שכתוב פעמיים 'תפדה' אפילו מיד ולא כבכור אדם שצריך להמתין 30 יום, ואפילו בכל שהוא ולא כבכור אדם שצריך לפדות 50 סלעים. לכתחילה עין יפה פודה בסלע שהוא 4 זוזים, עין רעה בשקל שהוא 2 זוזים, ועין בינונית ברגיא שהוא 3 זוזים.

פטר חמור צריך לפדותו בשה ולהביא את השה לכהן ואם לא רוצה לפדותו צריך לערוף את החמור, דעת ר' שמעון שפטר חמור מותר בהנאה ור' יהודה אמר שאסור בהנאה עד שיפדהו. רבה אמר שמודה ר"ש שאם לא פדה וערפו שאסור בהנאה שכתוב **"ואם לא תפדה וערפתו" והוקש לעגלה ערופה שכתוב "וערפו שם את העגלה בנחל" שאסורה בהנאה, וכך סברו ר' נחמן וריש לקיש, אך ר' יוחנן או ר"א סברו שגם לאחר עריפה סובר ר"ש שמותר בהנאה.**

בביתא כתוב שערלה, כלאי הכרם, שור הנסקל, עגלה ערופה, ציפורי מצורע, פטר חמור ובשר בחלב כולם נחשבים לאוכל ומצטרפים לשיעור כביצה לטמאות טומאת אוכלים, ר' שמעון אמר שאינם מטמאים טומאת אוכלים משום שאסורים בהנאה וכתוב בטומאה **"מכל האוכל אשר יאכל"** שרק דבר שאפשר לאוכלו או להאכילו לאחרים מטמא טומאת אוכלים, ומודה ר"ש בבשר בחלב שנחשב לאוכל. משום שדעת ר"ש שבשר בחלב אסור רק באכילה ומותר בהנאה ב. משום שקודם הבישול היו הבשר והחלב מותרים באכילה ונחשבו לאוכל. מבריתא זו משמע שפטר חמור אסור בהנאה לאחר עריפתו. בביתא כתוב שאם לא רצה לפדות עורפו בקופיץ וקוברו ואסור להורגו בדרך אחרת ר"י אומר שאסור בהנאה ור"ש מתיר, ר"י אומר שאסור בגיזה ועבודה ור"ש מתיר, לכאורה משמע שר"ש מתיר בין קודם עריפה ובין לאחר עריפה, אך אפשר לדחות שר"ש אוסר בהנאה לאחר עריפה ומתיר קודם עריפה בין הנאת דמים אם משכיר את החמור ובין בהנאת גופו. בביתא כתוב לימוד בגז"ש מעגלה ערופה שאסור בהנאה לאחר עריפה, לכאורה הביתא כדעת ר"ש שקודם עריפה מותר בהנאה